

Rumkowska Helena

Kategorie: Biografie

Ur. 20 października 1893 r. w Dębni swą niestrudzoną działalnością społeczną postawiła na wysokim poziomie wiele przez Przełożonego Starszeństwa Żydów założonych instytucji. Działalność społeczna pani Rumkowskiej w getcie datuje się nieomal od jego utworzenia.

Pierwszym jej etapem jest protektorat nad Kuchnią dla Inteligencji, powstałą w czerwcu 1940 r. W zrozumieniu sytuacji podupadłej inteligencji, która boleśniej niż ktokolwiek inny odczuła obniżenie stopy życiowej, zabrała się pani Rumkowska energicznie do stworzenia z Kuchni pewnego rodzaju azylu. Doglądając i współpracując przy zakupie bielizny stołowej i naczyń, doborze odpowiedniego uczciwego personelu, usprawnieniu administracji, czy wyszkoleniu służby, interweniując niejednokrotnie w sprawie jakości dostarczanych produktów, przyczyniła się pani Rumkowska wydatnie do wzorowej organizacji kuchni. W rezultacie konsument jadł na czystym białym obrusie, w estetycznych naczyniach, w otoczeniu ludzi odpowiednich mniej więcej poziomem. O przyjęcie w poczet konsumentów zabiegano usilnie, co świadczy o wielkiej żywotności placówki. Dbała także pani Rumkowska, by dość liczne obiady ulgowe i bezpłatne wydawane przez Kuchnię dostały się w odpowiednie ręce. Protektorat pani Rumkowskiej nad Kuchnią dla Inteligencji trwał do chwili zamienienia jej na kuchnię resortową.

Drugim z kolei etapem działalności pani Rumkowskiej był zarząd nad Heimami. I tam podobnie jak w Kuchni dbała pani Rumkowska przede wszystkim o stworzenie warunków zewnętrznych i aprowizacyjnych, które zapewniłyby urlopowiczom maksimum zadowolenia estetycznego, moralnego i zdrowotnego w okresie pobytu. We wszystkich domach wypoczynkowych panowała idealna czystość, gust w urządzeniu, uprzejma obsługa oraz zdrowy i smaczny wikt. W znacznej mierze było to dziełem codziennych inspekcji pani Rumkowskiej. Nie było miejsca na opieszałość w pracy lub nieuczciwe obchodzenie się z produktami tam, gdzie nadzór był tak bezpośredni i częsty. Sama układała pani Rumkowska codziennie menu, sama zasięgała opinii u

urlopowiczów, czy są zadowoleni, jakie mieliby ewentualnie życzenia itp. Przeglądała skrupulatnie wykresy wag, informując o przyczynach, gdy robotnik nie poprawiał się, niejednokrotnie przychodząc mu z pomocą w dziedzinie spraw prywatnych. Szczególną opieką otaczała pani Rumkowska Heim dla dzieci, starając się dla nich o dodatki żywnościowe, staranną opiekę lekarską i wychowawczą.

Wskutek ciężkiej choroby zmuszona była zrezygnować z zarządu nad Heimami na krótko zresztą przed ich rozwiązaniem. Niezależnie od pracy w Heimach podjęła także pani Rumkowska protektorat nad bursami przy ul. Staszycy [!] i Gnieźnieńskiej. Warunki higieniczne w chwili objęcia były dość opłakane. Podobnie jak wszędzie walczy pani Rumkowska o odpowiednie warunki zdrowotne, aprowizacyjne, wprowadza korzystne innowacje i tępi nadużycia. Z jej inicjatywy co tydzień inna garstka dzieci z bursy stołuje się w Heimach, nocując jednak u siebie, tak iż nie obciążając szczupłych terenów Heimów, korzystają jednak ze wzmożonego wikt. Niejednokrotnie na wniosek pani Rumkowskiej dzieci wątle pozostają na jeszcze jedną turę.

Protektorat nad bursami przerwany został także wskutek ciężkiej choroby, mimo to dzieci z burs nadal zwracają się często do pani Rumkowskiej w ciężkich dla się okolicznościach oraz składają dowody swej pamięci, jak to w dzień matki itp.

Pokrewny teren pracy znalazła także pani Rumkowska w Resorcie Młodocianym przy ul. Łagiewnickiej 37, gdzie dba o idealną czystość sal, higienę dzieci, o ich odpowiednie ubranie i obucie, uciekając się także do osobistych interwencji w Wydziale Odzieżowym czy Obuwianym [!]. Sama dogląda akcji dożywiania, osobiście dzieląc przyznane resortowi talony i ważąc prowiant.

M. Nowak

Wersja nr 2

Ur. 20 października 1893 r. w Dębni, swą pracę społeczną w getcie podejmuje nieomal od chwili jego utworzenia. Pierwszym jej etapem jest protektorat nad Kuchnią dla Inteligencji powstałą w czerwcu 1940 r., gdzie dogląda i współpracuje przy zakupie bielizny stołowej, naczyń, usprawnieniu administracji, doborze służby oraz jej wyszkoleniu. Protektorat pani Rumkowskiej nad Kuchnią trwał do chwili zamienienia jej na kuchnię resortową.

Po utworzeniu Heimów podejmuje pani Rumkowska protektorat nad nimi, starając się o stworzenie warunków zewnętrznych i aprowizacyjnych, które zapewniłyby urlopowiczom maksimum zadowolenia estetycznego, moralnego i zdrowotnego w okresie pobytu. Dbą o czystość, gust w urządzeniu, uprzejmą obsługę oraz zdrowy i smaczny wikt.

Równocześnie z zarządem Heimów podejmuje pani Rumkowska opiekę nad bursami przy ul. Staszycy [!] i Gnieźnieńskiej. Wskutek ciężkiej choroby zmuszona jest zrezygnować zarówno z jednego, jak i z drugiego, zaś po powrocie do zdrowia po kilkumiesięcznej przerwie znajduje po- krewny teren pracy w Resorcie dla Młodocianych przy ul. Łagiewnickiej 37, gdzie dba o czystość sal, higienę dzieci, o ich odpowiednie ubranie i obucie. Dogląda także akcji dożywiania, osobiście dzieląc przyznane resortowi talony i ważąc prowiant.

Wersja 3

Ur. 20 października 1892 r. w Dębinie[!], żona Józefa Rumkowskiego, powołana przez Prezesa do kierowania i nadzoru nad najważniejszymi powołanymi przez niego do życia instytucjami charytatywnymi. Rumkowska Helena kierowała z wielką rozważą i zręcznością kuchniami w domach dziecka, domami starców (vide Dom Starców) domami wypoczynkowymi i kuchniami wzmacniającymi aż do stopniowego zamknięcia tych placówek. W marcu 1944 r. przechodzi po dłuższej, ciężkiej chorobie do kierownictwa Resortu Krawieckiego, ul. Łagiewnicka 37.

Oskar Singer

Panieńskie nazwisko Heleny brzmiało Asz i według syna była spokrewniona ze znanym pisarzem Szalomem. Przed wojną mieszkała przy ul. Kilińskiego 105, natomiast w getcie z mężem Józefem i szwagrem Mordechajem Chaimem mieszkała przy ul. Łagiewnickiej 34, a od końca 1942 r. przy ul. Łagiewnickiej 63. Rodzina posiadała też mieszkanie na Marysinie. Jedyne dziecko Rumkowskich Ruwen (Roman) wyjechał przed wojną do Palestyny. Rodzina Rumkowskich została zamordowana w Auschwitzu.

Ewa Wiatr

Źródła

Encyklopedia, s. 186.

Encyklopedia, s. 187.

Referencje

<https://collections.yadvashem.org/en/names/13978632>

Tagi

administracja żydowska aprowizacja dzieci opieka społeczna

Data aktualizacji: 30-07-2026

Data dodania: 28-04-2025